

ПОХОДЖЕННЯ КНЯЗІВ ОСТРОЗЬКИХ

У своїй рецензії на мою статтю "Останні Романовичі" В. Сенютювич-Бережний ("Україна", ч. 5, 1951, стор. 393) хибно твердить, що за мною начебто "князі Острозькі походили від галицьких Романовичів, нащадків Мстислава й Романа Даниловичів"; Острозьких я вважаю в цій статті тільки нащадками Романа Даниловича, а не Мстислава.

Сенютювич-Бережний, як видно, більше йме віри М. Максимівчові, що виводив Острозьких від турівських князів, нащадків київського великого князя Святополка II Ізяславича, дарма, що Г. Власів "закинув Максимівчові підтасовування текстів пом'яників". Нема підстав заперечувати вісток у хроніці М. Стрийковського, що міг мати якісь інші літописні вістки, або знати це — як це припускає і Сенютювич-Бережний — від самих Острозьких, чому не йняли віри Ю. Бартошевичі і мій рецензент.

За останнім, Ю. Бартошевич (Енциклоп. Powsz. S. Orgelbranda, XX, 155) "ані словом не згадує про таку традицію, що її взагалі він не "розглядає". Сам Ю. Бартошевич скептично ставиться до походження Острозьких від Рюриковичів. Я ж упевняю, що у виданій згаданій енциклопедії (Варшава, 1865) є таки натяк Бартошевича на те, що Острозькі свій родовід виводили від Рюриковичів, галицьких князів Романа і Василька, і саме це слід назвати традицією, що до неї скептично поставився Бартошевич.

Те, що (як твердить В. Сенютювич-Бережний) литовський канцлер О. Гаштольд заяв князя Костянтина Івановича Острозького "людиною нової кондиції" та "сином мізерного князівського роду", не заперечує походження Острозьких від Рюриковичів: Острозькі для литовських вельможів не були тим, чим були нащадки Гедиміна, наприклад князі Слуцькі.

Щодо твердження В. Сенютювича-Бережного про традиційне тяжіння Острозьких до Турівської землі, це, — на мою думку, — є тільки джерело версії про походження Острозьких від турівських князів у вище згаданих церковних пом'яниках, але цього походження вони не доказують, бо інші джерела говорять про передніше володіння Острозьких Острогом на Волині.

Зрештою, я сам у "Науковому Збірнику УВУ" ("Свобода", Держзі Сіті, 22 серпня 1950, № 194) підкреслив дискусійність проблеми походження Острозьких і неможливість вирішення її на скитальщині.

Микола Андрусак

Ми подали текст листа п. Андрусак до відомо нашого співробітника, і ось його відповідь:

Мене дуже тішить, що й проф. М. Андрусак визнає дискусійність питання про походження кв. Острозьких. Ми лише заступаємо різні версії, але довести їх не можемо за браком відомостей.

На початку своєї рецензії, наводячи слова із статті проф. М. Андрусак, я дійсно хибно вжив ім'я кв. Мстислава Даниловича, але це є звичайний недогляд, що ясно видно із змісту цілої рецензії.

Проте я не добачаю жодного "натяку" на існування в Острозьких традиції походження від Романовичів у статті Бартошевича, де він твердить: у «rodowód ten podrobiony у czasach późniejszych»... вони, з бігом часу, «sami uwierzyć w to mogli»...? (стор. 155).

У моїй рецензії не мовиться про те, що Стрийковський міг знати і від Острозьких про їх походження. Я кажу лише, що, можливо, Острозькі "піддали Стрийковському принаду для себе версію"... Адже ж, між "знати" й тим, що я кажу, є різниця...

В. Сенютювич-Бережний

ЗАУВАЖЕНІ ПОМИЛКИ

Проф. О. Оглоблин надіслав поправки й доповнення до матеріалів, уміщених у ч. 5 "України".

Не зовсім точно, вважає О. Оглоблин, сказано (стор. 343, 13-й рядок згори) "До складу академіків було влучено 6 представників уряду:... Ю. Мазуренко, Л. Левицький". "Вони — стверджує наш дописувач — справді брали участь, як урядові представники, в перевиборах президії ВУАН, але академіками не були".

На тій самій сторінці, ініціал Хелодного подано "Ф", а мусить бути "М" ("Микита Григорович"), Семковський не "Й", а "С" ("Семен Юліївич"). "О. Камішан ніколи не був академіком ВУАН". Ініціали російського генеалога князя Лобанова-Ростовського — "О. В." (Олексій Борисович), а не "Н.", як це подано на стор. 393, 16-й рядок знизу.

У ч. 5 "України" це треба виправити такі помилки:

На стор. 211, 8-й рядок згори, київський журнал помилково названо "Історія й Революція", а треба: "Життя й Революція".

На сторінці 341, 10-й рядок згори віддруковано: "радіо", а треба: "радія".